

ВІДГУК

офіційного опонента професора, д. мед. н. Корнацької А.Г.

на дисертацію Пузія Олександра Миколайовича

«Діагностика, хірургічне лікування та реабілітація репродуктивної функції при доброякісних захворюваннях геніталій у жінок»,

подану до спеціалізованої вченої ради Д 26.613.02 при Національній медичній академії післядипломної освіти імені П.Л. Шупика МОЗ України

на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук

за фахом 14.01.01 – акушерство та гінекологія

Актуальність теми

Вивчення проблем доброякісних захворювань жіночих статевих органів не втрачає своєї актуальності протягом багатьох років і продовжує залишатись одним з пріоритетних напрямків у сучасній гінекології. Доброякісні пухлини і пухлиноподібні новоутворення яєчників за даними різних авторів складають до 80 % від усіх пухлин яєчників у жінок фертильного віку, що насамперед негативно впливає на стан репродуктивного здоров'я. Неускладнені доброякісні пухлини яєчників не мають специфічних клінічних проявів і найчастіше виявляються випадково при проведенні трансвагінального ультразвукового дослідження з кольоровим доплерівським картуванням. Відсутність специфічної клінічної симптоматики, супутні порушення репродуктивної функції, можливість малігнізації доброякісних захворювань яєчників диктують необхідність визначення факторів ризику їх виникнення, розробки діагностичного алгоритму та диференційованого підходу до вибору методів лікування, що й обумовлює актуальність даної дисертаційної роботи. Крім того, важливе значення набуває проведення диференційованих реабілітаційних заходів після оперативного лікування доброякісної патології яєчників, що сприяє профілактиці післяопераційних ускладнень і рецидивів захворювання, а також настанню бажаної вагітності.

Дисертаційна робота виконана в рамках НДР кафедри акушерства, гінекології та перинатології ФПО ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України» на тему: «Збереження та покращення репродуктивного здоров'я та якості життя жінки після комплексного лікування проліферативних захворювань геніталій на підставі доказової медицини» (державний реєстраційний номер 0111U009599), а її автор є співвиконавцем наукової теми.

Наукова новизна дослідження та одержаних результатів

Розглядаючи основні питання наукової новизни представленої кандидатської дисертації необхідно відзначити, що автору вдалося вперше визначити діагностичну інформативність клінічних і лабораторних показників в оцінці доброякісної патології яєчників, що сприяло підвищенню якості передопераційної верифікації діагнозу та диференційованому відбору пацієнток для оперативного лікування. Важливим аспектом наукової роботи є обґрунтування необхідності обстеження жінок групи підвищеного ризику тромботичних ускладнень, зокрема з обтяженим сімейним анамнезом щодо венозного тромбоемболізму та інфарктів у родичів молодого віку, наявності генних поліморфізмів тромбофілії з метою проведення раціональної тромбопрофілактики за допомогою низькомолекулярних гепаринів після оперативного лікування доброякісних кістозних утворень яєчників.

Удосконалена трьохетапна модель лікувальної тактики у хворих з різними гістоструктурними формами доброякісної патології яєчників, яка була спрямована на поновлення репродуктивного здоров'я жінки, включала органозберігаюче хірургічне лікування лапароскопічним доступом для збереження оваріального резерву, програму «хірургії швидкого відновлення», диференційовану гормональну терапію та своєчасне направлення на допоміжні репродуктивні технології пацієнток зі зниженим оваріальним резервом.

Практичне значення представленої роботи

Виконана кандидатська дисертація має значне практичне значення тому, що автор довів необхідність реальної оцінки стану репродуктивного

здоров'я і стандартизації підходів до ведення хворих з доброякісними утвореннями яєчників для забезпечення якісного надання медичної допомоги. Впроваджені практичні рекомендації щодо інтраопераційного використання гелевих препаратів для профілактики спайкоутворення при доброякісній патології яєчників, а також застосування гормональних контрацептивів, зокрема КОК з фолатами, у жінок, зацікавлених у подальшій реалізації репродуктивної функції, як обов'язкового компоненту реабілітації після хірургічного лікування перед плануванням бажаної вагітності.

**Ступінь обґрунтованості та достовірності положень,
висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації**

Методи дослідження сучасні, адекватні меті та завданням дисертації. Обсяг виконаних досліджень та кількість обстежених жінок достатні для обґрунтування основних положень та висновків роботи. Отримані результати статистично достовірні. Наукові положення, висновки та практичні рекомендації об'єктивно відображають весь обсяг результатів дослідження, повністю обґрунтовані і впливають з фактичного матеріалу. Автореферат ґрунтовно розкриває зміст дисертації.

Дисертація побудована за традиційною схемою згідно вимог до кандидатських дисертацій, тому зауважень до її оформлення немає. Робота складається із вступу, огляду літератури, розділу матеріалів та методів дослідження, 4 розділів власних досліджень, аналізу та узагальнення результатів дослідження, висновків, практичних рекомендацій та списку використаних джерел. Дисертаційна робота викладена на 136 сторінках тексту, ілюстрована 26 таблицями та 7 рисунками. Список використаної літератури включає 209 джерел.

У вступі розкрито сутність та стан наукової проблеми, відображено актуальність теми доброякісних пухлин яєчників, зв'язок роботи з науковими програмами, сформульовано мету дослідження, поставлено конкретні завдання для її досягнення. Завдання дослідження відповідають

поставленій меті, послідовно і логічно розкривають етапи її досягнення. Також наведено наукова новизна та практичне значення одержаних результатів, особистий внесок здобувача, апробацію результатів дисертації та їх опублікування. Викладений особистий внесок дисертанта вказує на самостійність виконання даної дисертаційної роботи.

В розділі «Огляд літератури» представлений глибокий аналіз даних вітчизняної та зарубіжної літератури з проблеми доброякісних утворень яєчників. Автор приділяє увагу сучасним можливостям прогнозування і профілактики періопераційних ускладнень у жінок досліджуваної групи. Методологічно розділ побудований правильно, стиль викладення матеріалу добре сприймається, кожний з чотирьох підрозділів містить резюме з переходом на наступну частину матеріалу. Аналіз даних сучасної вітчизняної та закордонної літератури показав, що доброякісна патологія яєчників залишається серйозною медико-соціальною проблемою. Безсимптомна клінічна картина, неоднозначна діагностика, необхідність вибору часу і методу оперативного лікування вимагають подальшого вивчення цієї патології.

У другому розділі «Матеріали та методи дослідження» дисертант обґрунтовує і характеризує адекватність використаних методів дослідження. Слід зазначити, що обрані методи досліджень адекватні поставленій меті та завданням дослідження. Методи дослідження підібрані таким чином, що їх застосування в повній мірі охоплює вивчення доброякісної патології яєчників. Слід відмітити, що автором багато уваги приділено методам статистично-математичної обробки результатів дослідження, що в свою чергу дало можливість отримати цілком вірогідні дані.

Розділ 3 присвячений вивченню клінічних особливостей, даних анамнезу і гормонального профілю у пацієнок з доброякісними кістозними утвореннями яєчників, синдромом полікістозних яєчників (СПКЯ) та жінок контрольної групи. Вивчення клінічних і анамнестичних даних досліджуваних груп показало, що, незважаючи на виявлені відмінності між

клінічними групами хворих з різними гістоструктурними формами утворень яєчників та СПКЯ (за віком настання менархе, даними гінекологічного та акушерського анамнезу, характеристикою менструальної функції), їм властива низька загальних патогенетично значущих змін гомеостазу, що лежать в основі порушень репродуктивного здоров'я. Підставою для такого висновку служить висока частота збігів за такими показниками як безпліддя, порушення менструального циклу, хронічний запальний процес органів малого тазу, невиношування вагітності в анамнезі.

Розділ 4 присвячений вивченню особливостей діагностики різних гістологічних форм доброякісних захворювань яєчників. Автору вдалося встановити діагностичну цінність та інформативність клінічних показників, інструментальних та лабораторних методів діагностики, у тому числі трансвагінальної сонографії з кольоровим доплерівським картуванням, гормональних досліджень та визначення онкомаркерів.

В розділі 5 наведено дані стосовно особливостей лапароскопічного лікування, ефективності запропонованої профілактики спайкоутворення та тромботичних ускладнень у досліджуваних хворих. Запропонована дисертантом тактика ведення гінекологічних пацієток з доброякісними захворюваннями яєчників дозволяє значно знизити частоту періопераційних ускладнень та покращити реабілітацію репродуктивної функції.

Усі наукові положення та висновки дисертації цілком обґрунтовані, впливають зі змісту роботи, мають теоретичне і практичне значення, а розроблений автором алгоритм обстеження і лікування доброякісних пухлин та пухлиноподібних захворювань яєчників у жінок фертильного віку дозволяє значно удосконалити існуючі підходи в цій групі пацієток.

На особливу увагу заслуговує заключний розділ виконаної наукової роботи. Він написаний на підставі глибоких знань даних сучасної літератури з проблеми, що вивчається. Основний текст дисертації закінчується 6 висновками. Висновки конкретні, повністю відображають матеріали дисертаційної роботи і ґрунтуються на отриманих автором результатах, а

практичні рекомендації є чітким керівництвом для практичної охорони здоров'я.

Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих працях і авторефераті

Наукові положення, основні висновки і практичні рекомендації, розроблені в дисертаційній роботі, повністю висвітлені в опублікованих наукових працях. Матеріали дисертації повністю відображені у 12 роботах, із них 5 – у фахових журналах та в міжнародних виданнях. Основні положення дисертаційної роботи були обговорені на науково-практичних конференціях, з'їздах та пленумах. Автореферат повністю відображає зміст дисертаційної роботи.

Результати дисертаційного дослідження можуть бути використані в науково-педагогічному процесі при навчанні студентів медичних вузів, а також лікарів-інтернів, клінічних ординаторів, аспірантів і лікарів-слухачів.

Недоліки дисертації та автореферату

Зауважень принципового характеру щодо представленої кандидатської дисертації та автореферату немає, але у якості дискусії є декілька запитань:

1. Які були критерії відбору пацієнток в групі дослідження?
2. Які принципи програми «хірургії швидкого відновлення» Ви застосовували у обстежених жінок?

ВИСНОВОК

Дисертація Пузія Олександра Миколайовича «Діагностика, хірургічне лікування та реабілітація репродуктивної функції при доброякісних захворюваннях геніталій у жінок», виконана в ДЗ «ДМА МОЗ України» під керівництвом д. мед. н., професора Дубоссарської Ю.О., є завершеною науково-дослідною роботою, яка містить нове вирішення важливої наукової задачі сучасної гінекології - підвищення ефективності відновлення репродуктивної функції у пацієнток з доброякісними утвореннями яєчників після органозберігаючих операцій шляхом розробки патогенетично обґрунтованих підходів до діагностики і хірургічного лікування на основі

вивчення нейрогормональних взаємовідношень, стану яєчникового резерву, профілактики спайкоутворення та тромботичних ускладнень. Дисертація по своїй актуальності, науковій новизні та практичній значущості відповідає вимогам пп. 9, 11 Порядку присудження наукових ступенів, затвердженого Постановами Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. №567 та №656 щодо дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата медичних наук, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата медичних наук за фахом 14.01.01 – акушерство та гінекологія.

Офіційний опонент
завідувач відділення реабілітації
репродуктивної функції жінок
ДУ «Інститут педіатрії, акушерства
та гінекології НАМН України»
д. мед. н., професор

